

Toisen asteen koulutuksen arviointi- raportti 2021

SISÄLLYS

Johdanto	1
Arvioinnin tavoite	1
Toisen asteen koulutuksen ja nuorisopalvelujen tulosityksikkö	1
Toimintaympäristö 2021	1
1. Lukiokoulutuksen opetussuunnitelman toteutuminen	2
1.1 Espoo-tarinan toteutuminen, tulosityksikön tavoitteet ja visio.....	2
1.2 Pääkaupunkiseudun opiskelijakysely lukion toisen vuosikurssin opiskelijoille 2021	3
1.3 Kouluterveyskysely 2021	4
1.4 Muut kyselyt	5
1.5 Työelämä- ja korkeakouluysteistyö	6
1.6 Kansainvälisyys.....	7
1.7 Kestävä kehitys	8
1.8 Ylioppilaskirjoitusten tulokset.....	8
2. Lukiokoulutuksen tilastot ja tunnusluvut.....	8
2.1 Lukioon hakeminen ja lukioihin valitut uudet opiskelijat	8
2.2 Lukioiden opiskelijamäärät.....	9
2.3 Lukiokoulutuksen suorittaminen ja keskeyttäminen	10
2.4 Jatko-opintoihin sijoittuminen.....	10
2.5 Hankkeet	11
2.6 Opiskeluhuollon resurssit.....	11
2.7 Opinto-ohjauksen resurssit	12
3. Oppivelvollisuuden laajentumisen toteutuminen	12
4. Arviointitiedon hyödyntäminen toiminnan kehittämisessä	12

JOHDANTO

ARVIOINNIN TAVOITE

Lukiolain (714/2018) 56 §:n mukaan koulutuksen järjestäjä vastaa järjestämänsä koulutuksen laadusta ja laadunhallinnan jatkuvasta kehittämisestä. Koulutuksen järjestäjän tulee arvioida antamaansa koulutusta ja sen vaikuttavuutta sekä osallistua säännöllisesti ulkopuoliseen toimintansa ja laadunhallintajärjestelmiensä arviointiin. Koulutuksen järjestäjän tulee julkistaa järjestämiensä arviointien keskeiset tulokset.

Toisen asteen koulutuksen ja nuorisopalvelujen tulosityksikkö kerää kalenterivuositain monipuolisesti niin laadullisia kuin määrällisiä arviointitietoja, ja vuodenvaihteen jälkeen koottavassa arviointiraportissa julkaistaan näistä tiedoista keskeiset. Tavoitteena on arvioida ja kehittää koulutuksen laatua. Raportissa julkaistaan keskeisiä nuorten koulutusta ja hyvinvointia kuvaavia tietoja, ja siksi raportti ei sisällä henkilöstöön tai talouteen liittyviä arviointitietoja, jotka ovat saatavilla muissa julkaisuissa.

TOISEN ASTEEN KOULUTUKSEN JA NUORISOPALVELUJEN TULOSYKSIKKÖ

Espoon kaupungissa toteutettiin vuonna 2021 organisaatiouudistus, jonka yhteydessä perustettiin uusi toisen asteen koulutuksen ja nuorisopalvelujen tulosityksikkö. Keskeisenä tavoitteena uudessa tulosityksikössä oli lähentää koulutus- ja nuorisopalveluja toisiinsa. Tulosityksikön neljä tehtäväkokonaisuutta ovat: lukiokoulutuksen järjestäminen ja johtaminen, kaupunkitasoisen toisen asteen koulutuksen koordinointi mukaan lukien perusopetuksen jälkeinen oppivelvollisuus, nuorisopalvelut sekä toisen asteen kaupunkitasoiset opiskeluhoitopalvelut.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ 2021

Vuosi 2021 oli lukiokoulutuksessa hyvin poikkeuksellinen. Samana vuonna toteutui kaksi merkittävää valtakunnallista uudistusta, joilla oli vaikutuksia niin opiskelijoiden ja opettajien arkeen kuin lukiokoulutuksen hallintoon.

Lukiokoulutuksen uusi opetussuunnitelma otettiin käyttöön 1.8.2021 lukien vuosiluokka kerrallaan. Opetussuunnitelman laadintaan sekä siihen liittyviin koulutuksiin osallistui 2/3 lukion opettajista sekä lukuisia opiskelijoita. Osana opetussuunnitelmauudistusta pohdittiin myös rakenteellisia uudistuksia, kuten lukion tuntikierron, koeviikkojen sekä opetustuntien pituuksien eri vaihtoehtoja.

Samaan aikaan ops-uudistuksen kanssa lukion aloittavista opiskelijoista tuli oppivelvollisia, kun uusi oppivelvollisuuslaki ja siihen liittyvä maksuton toisen asteen koulutus astui voimaan 1.8.2021. Espoossa valmistautuminen aloitettiin syksyllä 2020. Lukion aloittaville 1977 opiskelijalle tarjottiin maksuttomat oppimateriaalit sekä tietokoneet. Kaikille peruskoulun päättäneille oppivelvollisille järjestettiin lain edellyttämällä tavalla jatkopaikka. Tämän merkittävän koulutuspoliittisen uudistuksen käynnistäminen onnistui Espoossa hyvin.

Merkittävä haaste koulutuksen järjestämisessä oli vuoden 2021 jatkunut koronaviruspandemia. Lukiokoulutusta pystyttiin järjestämään pääosin lähiopetuksena ja ylioppilaskirjoitusten järjestäminen kyettiin turvaamaan. Jatkuvat rajoitukset ja pandemiaan liittyvä sosiaalisten kontaktien väheneminen kuormitti opiskelijoita, ja tämä näkyi mm. kouluterveyskyselyn tuloksissa.

1. LUKIOKOULUTUKSEN OPETUSSUUNNITELMAN TOTEUTUMI- NEN

1.1 ESPOO-TARINAN TOTEUTUMINEN, TULOSYKSIKÖN TAVOITTEET JA VISIO

Espoossa lukiokoulutuksen kehittämisen lähtökohtana on Espoo-tarina, valtuustokauden tavoitteet sekä valtakunnalliset lukiokoulutusta ohjaavat lait, asetukset ja velvoittavat määräykset, kuten opetussuunnitelman perusteet.

Vuonna 2021 lukiokoulutuksen tulosityksikkökohtaiset tavoitteet raportoitiin osana suomenkielisen opetuksen tulosityksikköä (Suko). Tavoitteet toteuttavat Espoo-tarinaa. Tulostavoitteiden toteutuminen on kuvattu tuloskortilla (Targetor) ja raportoitu 31.12.2021. Lukiokoulutuksen osuus Targetor-tuloskortista on liitteenä.

Lukiokoulutuksen missio ja visio vuodelle 2022 laadittiin vuonna 2018 (Kuva 1). Vision päivittäminen aloitettiin loppuvuonna 2021 ja työ valmistuu keväällä 2022. Mission ja vision tarkoituksena on ollut luoda tarkemmat, yhdessä sovitut puitteet lukioiden yhteiselle sekä oppilaitoskohtaiselle kehittämistyölle. Oppilaitoskohtaiset kehittämiskohteet on kirjattu lukioiden lukuvuosisuunnitelmiin ja ne on syksyisin hyväksytty lukioiden johtokunnissa ja keväisin arvioitu.

Keskeisimmät kaikkia lukioita koskettaneet kehittämiskohteet ovat olleet opetussuunnitelmauudistuksen toimeenpano sekä oppivelvollisuuden laajentamiseen liittyvät valmistelut.

ESPOON LUKIOKOULUTUS 2022

Parasta yhdessä oppimista ja hyvinvointia monipuolisissa oppimisympäristöissä.

- 1 OPPIMINEN**
Opetussuunnitelmassa määriteltyjen opintokokonaisuuksien tavoitteiden toteutumista arvioidaan monipuolisin menetelmin siten, että se tukee oppimista.
- 2 HYVINVOINTI**
Koulu yhteisön hyvinvoinnin perustana ovat luottamus ja turvallisuuden tunne, jotka rakentuvat ennustettavuudelle, jatkuvuudelle sekä oikea-aikaiselle tuelle ja ohjaukselle.
- 3 TULEVAISUUST Aidot**
Korkeakoulu yhteistyö, työelämä tai kansainvälisyys ovat kiinteä osa jokaista lukiokoulutuksen opintokokonaisuutta.
- 4 VERKOSTOMAISUUS**
Espoon lukiot muodostavat verkoston, joka tarjoaa opiskelijoille mahdollisuuden monipuoliseen oppimiseen.
- 5 AVOIN TOIMINTAKULTTUURI**
Lukiolinjan rakenteet ja avoin toimintakulttuuri mahdollistavat osaamisen jakamisen, yhteistyön sekä kehittymisen.

ESPOO.FI/LUKIOT #ESPOONLUKIOT

ESPOO
ESBO

Kuva 1: Lukiokoulutuksen missio ja visio vuodelle 2022.

1.2 PÄÄKAUPUNKISEUDUN OPISKELIJAKYSELY LUKION TOISEN VUOSIKURSSIN OPISKELIJOILLE 2021

Marraskuussa 2021 järjestettiin pääkaupunkiseudun 2. vuosikurssin lukiolaisille yhteinen kysely (PKS-kysely), joka on toteutettu lähes samanlaisena myös vuosina 2019 ja 2020. Kyselyyn vastasi 1151 Espoon lukiolaista (Helsinki n=1889, Vantaa n=593, Kauniainen n=180). Kysely koostui neljästä osasta (Oma oppiminen, lukioyhteisö, opiskeluympäristö sekä ohjaus ja arviointi). Tuloksia vertailtiin muihin pääkaupunkiseutujen tuloksiin sekä edellisen vuoden tuloksiin. Arvosana-asteikko kyselyssä oli 1–4, jossa 4 on paras ja 1 huonoin.

Osiossa "Oma oppiminen" Espoon tulokset olivat vertailujoukon parhaat (ka=3,02) (ka vaihtelu 2,91-3,02, ka=2,97). Edellisvuoden tuloksiin nähden kaikkien kaupunkien yhteinen keskiarvo on aavistuksen laskeneet (v.2020, ka=3,01), Espoossa keskiarvo on pysynyt samassa. Sarjan huonoimmat arvosanat sai kaikilla kunnilla kysymys "Olen kiinnostunut suorittamaan osan opinnoistani verkko tai etäopintoina." Suurin ero muiden kuntien keskiarvoihin oli kysymyksessä "Olen asettanut tavoitteita lukio-opinnoille" (Espoo ka=3,32 / Vantaa ka=3,21 / Kauniainen ka=3,19 / Helsinki ka=3,15). Tämä luku oli Espoossa noussut edelliseen vuoteen verrattuna (Espoo ka v.2020=3,28).

Sarjan toisessa osassa "Lukioyhteisö" kartoitetaan lukioyhteisön sosiaalisia tasoja. Osiossa Espoon tulokset olivat Helsingin kanssa pääkaupunkiseudun parhaat (ka=3,21) (ka vaihtelu 3,15–3,21, ka=3,19). Edellisvuoden tuloksiin nähden kaikkien kaupunkien yhteinen keskiarvo on aavistuksen noussut (v.2020, ka=3,15). Espoossa luku on pysynyt samana. Pääkaupunkiseudun yhteistä keskiarvoa hieman alhaisemmaksi Espoon tulokset jäivät kysymyksissä "Lukiossani on hyvä yhteishenki" Espoo ka=3,10 (v2020 Espoo ka=3,07) (PKS ka=3,14), "Pystyn vaikuttamaan asioihin opiskelijakunnan kautta" Espoo ka=2,95 (v2020 Espoo ka=2,86) (PKS ka=3,00). Näissä kummassakin kysymyksessä Espoon tulokset ovat kuitenkin nousseet edellisvuoteen verrattuna. Eniten nousua Espoossa vuoden 2020 kyselyyn verrattuna on ollut nuorten kokemuksessa vaikuttaa lukionsa asioihin (2,84 -> 3,07).

Kysymyksen "Oletko joutunut lukioissasi epäasiallisen käytöksen kohteeksi tämän lukuvuoden aikana?" tulokset löytyvät alla olevasta taulukosta (Taulukko 1).

Taulukko 1.

Espoon tulokset	2021 (n=1151)	2020 (n=1095)
En kertaakaan	87,1 % (PKS ka 88,0 %)	88,4 %
Muutaman kerran	11,0 % (PKS ka 10,1 %)	10,0 %
n. kerran kuukaudessa	0,7 % (PKS ka 0,9 %)	0,7 %
n. kerran viikossa	0,7 % (PKS ka 0,4 %)	0,3 %
Useammin kuin kerran viikossa	0,4 % (PKS ka 0,3 %)	0,5 %

Kolmannen osion "Opiskeluympäristö" tuloksissa Espoolla on vertailun korkeimmat tulokset yhdessä Kauniaisten kanssa (ka=3,16) (ka vaihtelu 3,04-3,16, ka=3,11) ja lähes kaikki osaluokkien tulokset ovat keskiarvoa korkeammat. Edellisvuoden tuloksiin nähden kaikkien kaupunkien yhteinen keskiarvo on pysynyt samana, Espoon luku on hienoisesti noussut (v.2020 ka=3,14). Sarjan parhaat pisteet pääkaupunkiseudun keskiarvoon verrattuna liittyivät Espoossa tiloihin. Suurin ero edellisvuoteen verrattuna on kokemus korkeakoulu yhteistyöstä, jonka tulos on Espoossa laskenut 3,38->3,10. Tilanne on sama kaikissa pääkaupunkiseudun lukioissa (PKS ka 3,36->3,02). Myös kokemus kansainvälisyydestä lukiokoulutuksessa on

laskenut (Espoo ka 3,37->3,25). Tulokset työelämäyhteistyöstä ovat sen sijaan hieman nousseet edellisvuodesta (Espoo ka 2,91->2,99).

Kyselyn viimeinen osio käsittelee ohjausta ja arviointia. Espoon tulokset ovat vertailun toisella sijalla (ka=3,08) Kauniaisten jälkeen (ka vaihtelu 3,04-3,13, ka=3,08). Edelliseen vuoteen verrattuna osion kokonaiskeskiarvo on pääkaupunkiseudun vertailussa pysynyt samassa ja laskenut Espoossa vain hienoisesti (v.2020 ka=3,11). Vain ryhmänohjaukseen ja jatko-opinto-ohjaukseen liittyvien kysymysten tulokset ovat alle keskiarvon. Näihin tuloksiin vaikuttanee se, että jatko-opinto-ohjausta sisältävä opintojakso pidetään Espoossa vasta keväällä, kyselyn sulkeutumisen jälkeen. Sarjan korkeimmat tulokset Espoossa ovat kysymyksessä "Lukiossani opiskelijat ja opettajat keskustelevat yhdessä arviointiperusteista kurssien aluksi" (Espoo ka 3,41). Tämä on selvästi korkeampi kuin pääkaupunkiseudun keskiarvo 3,34.

1.3 KOULUTERVEYSKYSELY 2021

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) toteuttaa kouluterveyskyselyn joka toinen vuosi. Kyselyssä kartoitetaan eri-ikäisten lasten ja nuorten hyvinvointiin, terveyteen, koulunkäyntiin ja opiskeluun, osallisuuteen sekä avun saamiseen ja palvelujen tarpeiden ja tarjonnan vastaavuuteen liittyviä asioita. Lukiokoulutuksessa kyselyyn vastaavat 1. ja 2. vuosikurssin opiskelijat. Kysely tehtiin keväällä 2021.

Kouluterveyskyselyn tuloksiin kohdistuu erityistä mielenkiintoa koronaviruksen vuoksi. Etäopetusjaksojen sekä nuorille tärkeiden vapaa-ajanviettotapojen rajoittamisen ennakoitiin näkyvän hyvinvoinnin heikentyneenä kehityksenä.

Tässä raportissa tarkastellaan erityisesti opiskelijoiden koulunkäyntiin ja opiskeluun liittyviä vastauksia, mutta myös joitakin yleisiä huomioita nuorten hyvinvoinnista nostetaan esille. Tarkastelu tehdään Espoon kaupungin tasolla. Joidenkin indikaattoreiden kohdalla tehdään vertailua myös valtakunnallisiin tuloksiin.

Edellisen kerran kouluterveyskysely tehtiin vuonna 2019, jolloin koronapandemia ei ollut vielä alkanut. Kysely tarjoaa hyvän vertailukohdan tarkasteltaessa poikkeustilanteen aiheuttamia muutoksia. Huomionarvoista on, että sukupuolten erot kouluterveyskyselyn vastauksissa ovat useiden kysymysten kohdalla niin merkittäviä, ettei kokonaistuloksella juuri ole todistusvoimaa nuorten hyvinvointia tarkasteltaessa.

Kouluviihtyvyys

Koulunkäynnistä pitävien nuorten määrä ei Espoon lukioissa merkittävästi laskenut kahden vuoden takaisesta. Vuonna 2021 koulunkäynnistä kertoi pitävänsä noin 70 prosenttia espoolaisista lukiolaisista. Vuonna 2019 vastaava luku oli noin 73 prosenttia. Jo tässä ensimmäisessä indikaattorissa on kuitenkin nähtävissä sukupuolten toisistaan eriytyvä kehitys: tytöistä koulussa kertoi viihtävänsä nyt noin 66 prosenttia vastaajista kun vuonna 2019 luku oli noin 73 prosenttia. Pojista koulussa viihtyi vuonna 2021 hyvin tai melko hyvin 72,2 prosenttia opiskelijoista. Tämä luku oli melkein sama vuonna 2019. Aiemmin tytöt ja pojat pitivät koulunkäynnistä siis melkein yhtä paljon, mutta kahden vuoden aikana tyttöjen kouluviihtyvyys laski.

Koulu-uupumus

Tyttöjen kokemus koulu-uupumus oli jo edellisessä mittauksessa poikia korkeammalla tasolla, mutta nyt ero kasvoi edelleen. Siinä missä koulu-uupumusta kokevien poikien määrä kasvoi noin kahdella prosenttiyksiköllä 8,2:sta 10,5 prosenttiin, tytöillä osuus nousi noin neljällä prosenttiyksiköllä 22,4:stä 26,4 prosenttiin. Vuonna 2021 espoolaisten lukiolaisten uupumusta kuvaavat luvut olivat kuitenkin pienemmät kuin suomalaisilla lukiolaisilla keskimäärin. Kaikista kyselyyn vastanneista lukiolaispojista uupumusta koki 11,6 prosenttia ja tytöistä 27,5 prosenttia.

Yhteisöön kuuluminen ja osallisuus

Kokemus yhteisöön kuulumisesta on yksi niistä indikaattoreista, joihin koronaviruksen aiheuttamien yhteiskunnallisten toimenpiteiden uskottiin selvästi vaikuttavan. Muutos edelliseen mitaukseen on jälleen merkittävämpi tytöillä. Kokonaisuutena itsensä tärkeäksi kouluyhteisön osaksi kokevien espoolaisten nuorten osuus laski noin viisi prosenttiyksikköä. Tyttöillä osuus laski selvästi alle 50 prosentin, 45 prosenttiin. Pojista yhteisöön kuulumisen kokemus oli vahva noin 57 prosentilla vastaajista.

Mahdollisuuksiaan vaikuttaa asioihin koulussa kuvasi hyväksi vuoden 2021 kyselyssä 13,8 prosenttia kyselyyn vastanneista lukiolaisista. Ero sukupuolten välillä on jälleen merkittävä: tytöistä vaikutusmahdollisuuksiaan kuvasi hyväksi 9,7 prosenttia ja pojista 18,7 prosenttia. Molemmat luvut ovat kuitenkin valtakunnallista keskiarvoa paremmat. Vaikutusmahdollisuuksiaan kouluissa kuvasi hyväksi valtakunnallisesti 10,5 prosenttia vastaajista: tytöistä 7,5 prosenttia ja pojista 14,9 prosenttia. Espoon osalta vaikutusmahdollisuuksiaan hyväksi kuvanneiden tyttöjen osuus laski selvästi verrattuna vuoteen 2019, jolloin osuus oli 15 prosenttia. Valtakunnallisesti näin isoa muutosta ei tapahtunut, vaan lasku oli molemmilla sukupuolilla 3 prosenttiyksikön luokkaa.

Yksinäisyys ja tyytyväisyys elämään

Yksinäisyyden kokemus on ollut tunnusomaista korona-ajalle. Espoolaisista lukiolaisista 15,5 prosenttia kertoi viime vuonna tunteneensa itsensä melko usein tai jatkuvasti yksinäiseksi. Tyttöillä osuus oli kuitenkin 20,8 prosenttia. Vuodesta 2019 muutos on iso. Silloin yksinäisyyttä koki 13,9 prosenttia tytöistä. Pojilla vastaavat luvut ovat 8,9 prosenttia (vuonna 2021) ja 5,7 prosenttia (vuonna 2019). Espoolaisten nuorten luvut ovat tässä suhteessa lähellä valtakunnallisia keskiarvoja, mutta niiden paremmalla puolella. Yksinäisyyttä kokee suomalaisista lukiolaisista usein 17,8 prosenttia: pojista 10,8 prosenttia ja tytöistä 22,6 prosenttia (vuoden 2021 kysely).

Huolimatta monissa indikaattoreissa tapahtuneista negatiivisista muutoksista selvästi suurin osa espoolaisista nuorista on erittäin tai melko tyytyväisiä elämäänsä tällä hetkellä. Elämäänsä tyytyväisiä oli 71,5 prosenttia vastaajista. Vuonna 2019 tulos oli 76,2 prosenttia. Tytöistä tyytyväisyyttä koki vuonna 2021 noin 65 prosenttia ja pojista 80,1 prosenttia. Muutos vuoteen 2019 on pojilla hyvin pieni, vain yhden prosenttiyksikön. Tyttöillä tyytyväisten osuus on laskenut selvemmin, noin seitsemän prosenttiyksikköä. Valtakunnallisesti elämäänsä tyytyväisiä oli vuoden 2021 kyselyssä 68,4 prosenttia lukiolaisista. Tyttöjen osuus oli 61,9 prosenttia ja poikien 78,2 prosenttia.

1.4 MUUT KYSELYT

Kysely lukion aloittaville

Lukion uusille opiskelijoille pidettiin elokuussa vuosittainen lyhyt kysely, jossa kartoitettiin lukiovalintaan liittyviä kysymyksiä. Kyselyyn vastasi 1219 lukion aloittanutta yhdeksästä lukiosta (aloituspaikat syksyllä 2021 =1977) vastausprosentin ollessa 61,5 %.

Vastanneista 6,3 % hakeutui Espoon lukioon Kirkkonummelta, 5,7 % Helsingistä, Vantaalta 1,0 % sekä muualta Suomesta 3,8 %. Vastanneista 83,2 % on saanut perusopetuksen päätötodistuksen Espoosta.

Peruskoulun opinto-ohjaaja (45 % vastaajista valitsi tämän vaihtoehdon) ja lukion verkkosivut (44 %) olivat opiskelijoiden mielestä tärkeimmät tiedonlähteet lukiovalintoja tehtäessä. Seuraavaksi eniten tietoa sai kouluun tulleilta vierailta (26 %), painetusta oppaasta (23 %), lukioiden somekanavilta (14 %) ja www.espoonyhteishaku.fi-sivustolta (7 %). Myös ystävillä ja perheenjäsenillä on merkitystä lukiovalintoihin. Lukion yhteydessä toimiva peruskoulu

mainittiin myös useita (19 kpl) kertoja.

Tyytyväisyyskysely

Lokakuussa 2021 pidettiin opiskelijoille ja opetushenkilöstölle kysely liittyen opetuksen järjestämiseen uuden opintosuunnitelman astuttua voimaan elokuussa 2021. Opiskelijakyselyyn vastasi 2765 opiskelijaa ja opettajakyselyyn tuli 198 vastausta. Tuloksia käytettiin hyväksi lukiokoulutuksen järjestämisen suunnittelussa ja kehittämisessä. Toinen kysely toteutettiin helmikuussa 2022.

Hyvinvointikartta

Espoon opiskeluhuolto toteutti seurantakyselyn lukion 1. vuosikurssin opiskelijoille syksyllä 2021. Kysely toteutetaan myös 8-luokkalaisille. Kyselyyn vastasi 1869 opiskelijaa (vastausprosentti 94,5 %). Tuloksissa seurantatietoa on kuvattu vuodesta 2017 lähtien ja taustamuuttujina mm. äidinkieli ja sukupuoli. Kyselyn osa-alueet ovat: masennus, ahdistuneisuus, ihmissuhteet, tunne-elämä, seksuaaliterveys ja seksuaalisuus, oppiminen ja koulunkäynti, uni, fyysinen aktiivisuus, ravitsemus ja päihteet. Osa-alueiden vertailussa on seuranta-aikana tapahtunut negatiivista muutosta seuraavien osa-alueiden kohdalla: ihmissuhteet (muutos 7 prosenttiyksikköä), seksuaaliterveys ja seksuaalisuus (muutos 6 prosenttiyksikköä), tunne-elämä (muutos 6 prosenttiyksikköä), masennus (muutos 4 prosenttiyksikköä), ahdistuneisuus (muutos 3 prosenttiyksikköä). Eniten tilanne oli parantunut unen (muutos 3 prosenttiyksikköä) ja päihteiden (muutos 3 prosenttiyksikköä) osalta.

Äidinkielen suhteen tuloksista nousi huolta muiden kuin suomen- tai ruotsinkielisten suurempi osuus ravitsemuksen, tunne-elämän ja masennuksen osioissa.

Seksuaaliterveyden ja seksuaalisuuden suhteen tilanne oli parhain pojilla (pojista 69 %:lla tilanne hyvä ja 47 %:lla tytöistä, muut 49 %) ja huonoin tytöillä (tytöistä 26 %:lla huolta, kun taas pojista 12 %:lla, muut 17 %).

1.5 TYÖELÄMÄ- JA KORKEAKOULUYHTEISTYÖ

Työelämäyhteistyö

Lukiolain (714/2018, 13 § 3 mom.) mukaan nuorten lukiokoulutuksessa oppimäärän mukainen opetus on järjestettävä siten, että opiskelijalla on mahdollisuus kehittää kansainvälistä osaamistaan sekä työelämä- ja yrittäjyysosaamistaan.

Espoo on vuonna 2021 osallistunut aktiivisesti valtakunnalliseen lukioiden työelämälähtöisyyttä vahvistavaan (ESR)yhteistyöhankkeeseen (Tunne Työ 2.0), jossa oli mukana Espoon lisäksi Vantaa, Lahti, Lappeenranta, Nuori Yrittäjyys ja LAB University of Applied Sciences. Hanke päättyi 31.12.2021 ja hanketta koordinoi Helsinki. Hanketta edelsi syksyllä 2017 alkanut niin ikään valtakunnallinen Tunne Työ - suunnittele ura -(ESR)hanke.

Espoosta oli hankkeessa mukana oma kuntakohtainen koordinaattori ja jokaisesta lukiosta oma työelämäyhteistyöhön nimetty opettajisto. He työstivät hankkeessa uusia tapoja erilaisiin työelämäyhteistyömuotoihin ja niistä kirjattiin toimintamallit valtakunnalliseen tralla.fi-palveluun. Lisäksi jokainen lukio on tehnyt hankkeen aikana työelämälähtöiset toimintasuunnitelmat (www.tunnetyo.fi/tyoelamälähtoiset-toimintasuunnitelmat).

PKS-kyselyssä nuoret arvioivat työelämäyhteistyön toimivuutta (asteikko 1–4, jossa 4 on paras): "Yhteydet työelämäään (yritysvierailut, luennoitsijavierat jne.) ovat osa lukioni toimintaa". V.2021=2,99 ja v.2020 = 2,91).

Toisen asteen koulutuksen tulosityksikkö teki Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan valmistelukehutuksesta (10.3.2021 62 §) toimenpide-esityksen yrittäjyyskasvatuksesta Espoon lukioidissa.

Korkeakouluysteistyö

Osa lukiokoulutuksen oppimäärän opinnoista on järjestettävä yhteistyössä yhden tai useamman korkeakoulun kanssa. (Lukiolaki 714/2018, 13 § 3 mom.)

Espoo oli vuonna 2021 yksi Lukioiden korkeakouluysteistyö pääkaupunkiseudulla -hankkeen osatoteuttajista. Hanke päättyy heinäkuussa 2022 ja sitä koordinoi Helsinki.

Hankkeessa on erityisesti kehitetty yhteistyöverkostoja sekä uusia tapoja toteuttaa korkeakouluysteistyötä valtakunnallisissa pakollisissa opintojaksoissa. Jokaiselle lukiolle on tarjottu resurssia mallien kehittämiseen. Toimintamallit on kirjattu (työtä jatketaan vielä kevätlukukausi 2022) valtakunnalliseen Tralla.fi-palveluun.

PKS-kyselyssä nuoret arvioivat korkeakouluysteistyön toimivuutta (asteikko 1–4, jossa 4 on paras): “Yhteistyö korkeakoulujen kanssa on osa lukioni toimintaa (esim. vierailijat (myös verkon kautta), korkeakoulujen materiaalit, esitykset, projektit, webinaarit, vierailut, luennot, tapahtumat, kurssit).” V.2021=3,10 ja v.2020 = 3,38). Korona-aika on kaventanut näitä yhteistyömahdollisuuksia.

Syksyllä 2021 Espoossa järjestettiin ensimmäinen TYK-tori (Työelämä- yrittäjyys- ja korkeakouluysteistyö) virtuaalisesti, johon osallistui lähes kaikki Espoon lukioiden aineenopettajat. Verkostotilaisuudessa lukioiden kanssa tehtäviä yhteistyömahdollisuuksia esittelivät Aalto-yliopisto, Arcada, Laurea, Metropolia, Nuori yrittäjyys (NY) sekä Talous ja nuoret (TAT). Tilaisuudessa oli mukana live-kuvittaja, jonka työn pohjalta tehtiin kaikille lukiolle jaettavaksi työelämä-, yrittäjyys- ja korkeakouluysteistyötä esittelevä juliste sekä kaikille lukiolaisille jaettavaksi kirjanmerkki.

Espoossa kehitetään korkeakouluysteistyöhön kaupunkitasoista mallia laajassa yhteistyössä yliopistojen ja korkeakoulujen kanssa. Espoon lukiokoulutuksen korkeakouluysteistyömallissa kuvataan yhteistyön muotoja, toimintatapoja ja kehitetään yhdessä opiskelijoille suunnattua markkinointia ja viestintää (espoo.fi/fi/korkeakouluysteistyö).

1.6 KANSAINVÄLISYYS

Lukioilla on omaa, perinteikästä ja aktiivista kansainvälisyystoimintaa, jonka toteuttaminen on vaatinut mukautumista uuteen globaaliin pandemiatilanteeseen. Korona-aika on vaikuttanut merkittävästi lukioiden kansainvälisyystoimintaan, kun vierailuja ei ole voitu toteuttaa. Jokaisella lukiolla on mm. oma kummikoulu Shanghaissa.

Kansainvälinen toiminta ja kansainvälinen yhteistyö kirjataan lukioiden lukuvuosisuunnitelmiin ja niiden pohjana toimii [Suomenkielisen opetuksen kansainvälisyys- ja globaalikasvatussuunnitelma 2021-2026](#)

Lukuvuosisuunnitelmissaan lukio kuvaavat seuraavat kohdat:

1. EU:n rahoittamat projektit (nimi, osallistuvat maat sekä hankkeen tavoitteet)
2. Muun tahon rahoittamat projektit (nimi, osallistuvat maat sekä hankkeen tavoitteet)
3. Muut yhteishankkeet (yhteydet esim. Espoon ystävyyskaupunkeihin, kummikouluihin jne.)
4. Kiina-yhteistyö
5. Miten kansainvälisyys- ja globaalikasvatussuunnitelman tavoitteita toteutetaan koulussa lukuvuonna 2021–2022?

Syksyllä 2021 järjestettiin yläkouluille ja lukioille yhteinen globaalikansalaisuuden paja, johon osa lukioista osallistui. Yli puolet lukioista on toteuttanut vuoden 2021 aikana globaalikasvatus- ja kansainvälisyystoiminnan itsearvioinnin.

Syksyllä 2021 haettiin toimialan yhteistä Erasmus+-akkreditointia, mutta hakemusta ei hyväksytty.

1.7 KESTÄVÄ KEHITYS

Espoon lukiokoulutuksen toimintaa ohjaa niin valtakunnallisen opetussuunnitelman kuin Espoo-tarinankin kestävä kehityksen tavoitteet. Ekologinen, kulttuurinen, sosiaalinen ja taloudellinen kestävyys näkyvät ja toteutuvat lukioiden toimintakulttuurissa.

Suunnitelma kestävä kehityksen toteuttamisesta on osa lukioiden lukuvuosisuunnitelmaa.

Sosiaaliseen kestävyteen on kiinnitetty erityistä huomioita lisäämällä erilaisia tukitoimia koronavaikutusten lieventämiseksi sekä vahvistamalla nuorten osallisuutta.

Syksyllä 2021 perustettiin NUVAn alaisuuteen Pyöreä pöytä, joka toimii lukioiden oppilaskunnan hallitusten ja NUVAn edustajien verkostomaisena toimielimenä. Vuoropuhelu hallinnon kanssa on erityisen tärkeää.

Uuden opetussuunnitelman (1.8.2021) myötä Espoossa laadittiin kaikille lukiolaisille tarkoitettu Kestävä tulevaisuus -opintojakso (2 op). Espoon yhteisen temaattisen opintojakson kehittäminen lähti NUVAn aloitteesta ja se on Espoon opettajien tuottama. Opintojaksolle on laadittu yhteiset oppimateriaalit ja rakennettu yhteistyöverkosto.

Lukioiden lajittelukäytänteitä ryhdyttiin päivittämään vuoden 2021 aikana ja mm. tila- ja siivoussopimuksia on tarkastettu. Kevään 2022 aikana varmistetaan, että kaikissa lukioissa on keskitetyt lajitteluastiat ja niiden asianmukainen jatkokäsittely.

1.8 YLIOPPILASKIRJOITUSTEN TULOKSET

Kevään 2021 ylioppilaskirjoitukset olivat jo kolmannet ylioppilaskirjoitukset, jotka toteutettiin koronaviruksen aiheuttamissa poikkeusolosuhteissa. Espoon kaupungin suomenkielisten päivälukioiden pakollisten kokeiden keskiarvo oli 4,77. Keväällä 2020 vastaava keskiarvo oli 4,86. Valtakunnallinen keskiarvo oli keväällä 2021 4,35 ja keväällä 2020 4,37.

Syksyllä 2021 pakollisten kokeiden keskiarvo oli Espoon kaupungin suomenkielisissä päivälukioissa 4,38. Valtakunnallinen keskiarvo oli 3,95.

2. LUKIOKOULUTUKSEN TILASTOT JA TUNNUSLUVUT

2.1 LUKIOON HAKEMINEN JA LUKIOIHIN VALITUT UUDET OPISKELIJAT

Kevään 2021 yhteishaussa ensisijaisten hakijoiden määrä nousi absoluuttisesti, mutta laski suhteessa aloituspaikkoihin (Kuva 2). Espoon kaupungin suomenkielisiin lukioihin oli yhteensä 2260 ensisijaista hakijaa (2020: 2170, 2019: 2001). Ensisijaisten hakijoiden määrä suhteessa aloituspaikkoihin oli 1,14, kun se edeltävänä vuonna oli 1,19.

ALOITUSPAIKAT JA ENSISIJAISET HAKIJAT ESPOON KAUPUNGIN LUKIOIHIN 2020 ja 2021						
<i>Espoon kaupungin suomenkieliset lukiot</i>	Aloituspaikat 2020	Hakeneet 2020	Aloituspaikat 2021	Hakeneet 2021	Ensisijaiset hakijat/ aloituspaikat 2020*	Ensisijaiset hakijat/ aloituspaikat 2021
suom. kiel. yhteensä*	1819	2170	1977	2260	1,19	1,14
Espoon yhteislyseon lukio	164	93	213	122	0,57	0,57
Espoonlahden lukio	180	238	210	261	1,32	1,24
Etelä-Tapiolan lukio	200	254	185	213	1,27	1,15
Haukilahden lukio	169	242	185	224	1,43	1,21
Kaitaan lukio	130	84	160	113	0,65	0,71
Kuninkaantien lukio	184	272	184	231	1,48	1,26
Leppävaaran lukio	123	123	160	167	1,00	1,04
Otaniemen lukio	329	648	340	433	1,97	1,27
Tapiolan lukio	160	108	160	365	0,68	2,28
Viherlaakson lukio	180	108	180	131	0,60	0,73

Lähde: virkailija.opintopolku.fi / 14.3.2022 JT

Kuva 2: Espoon kaupungin lukioiden aloituspaikat ja hakijat v.2020 ja 2021.

Kevään 2021 yhteishaussa Espoon suomenkielisiin lukioihin valittiin 1977 opiskelijaa. Kaikki yhteishaun aloituspaikat täytettiin. Aloituspaikkoja varattiin lukuvuodelle 2021–2022 opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan päätöksen mukaisesti 66 prosentille peruskoulun päättävästä ikäluokasta. Lukuvuodelle 2020–2021 aloituspaikkoja oli 64 prosentille ikäluokasta.

Keväällä 2021 alin lukioon vaadittava sisäänpääsykeskiarvo oli edellisvuoden tapaan 7,83. Alimmat sisäänpääsykeskiarvot vaihtelevat vuosittain riippuen muun muassa ensisijaisten hakijoiden määrästä, aloituspaikkojen kokonaismäärästä, ulkopaikkakuntalaisten hakijoiden määrästä sekä perusopetuksen keskiarvojen keskiarvoista.

Lukiokoulutuksen suosio on Espoossa valtakunnallisesti katsoen korkea. Vuonna 2021 espoolaisista peruskoulun päättävistä, koulutukseen valituista hakijoista 72 % valittiin lukioon ja 28 % ammatilliseen koulutukseen. Valtakunnallisesti keskimäärin 55 % valitaan lukioon. Lukiokoulutuksen suuri suosio on yksi keskeinen tekijä korkeissa alimmissa sisäänpääsykeskiarvoissa.

2.2 LUKIOIDEN OPISKELIJAMÄÄRÄT

Syyskuussa 2021 Espoon suomenkielisissä lukioissa oli 5825 opiskelijaa, kun vuotta aiemmin opiskelijamäärä oli 5596. Lukion 4. vuoden opiskelijoiden määrä oli 368 (2020: 346). Vieraskielisten opiskelijoiden osuus oli 10,7 %.

Taulukko 2. Espoon kaupungin lukioiden opiskelijamäärät 20.9.2021.

Lukio	Opiskelijamäärä (20.9.2021)
Espoon yhteislyseo	531
Espoonlahden lukio	587
Etelä-Tapiolan lukio	572
Haukilahden lukio	551
Kaitaan lukio	435
Kuninkaantien lukio	583
Leppävaaran lukio	437
Otaniemen lukio	1054
Tapiolan lukio	513
Viherlaakson lukio	562
Suomenkieliset päivälukiot yht.	5825
Lähde: Primus 20.9.2021	

Opiskelijamäärän on ennustettu kasvavan, mikäli lukion aloituspaikkoja varataan jatkossakin 66 %:lle peruskoulun päättävästä ikäluokasta. Syksyn 2022 opiskelijamääräennuste on 6250 (Kuva 3).

Kuva 3. Espoon lukioden opiskelijamääräennuste 2021–29 (Lähde: Primus 15.3.2022. Ennuste perustuu peruskoulun vuosiluokkien kokoon 20.9.2021 tietojen perusteella ja oletukseen, että lukion aloituspaikkoja varataan 66 %:lle peruskoulun päättävästä ikäluokasta.)

2.3 LUKIOKOULUTUKSEN SUORITTAMINEN JA KESKEYTTÄMINEN

Espoossa lukiokoulutuksen keskeyttäneiden osuus on pysynyt pienenä. Keskeyttämisen syitä on tilastoitu lukioissa jo vuodesta 2016 ja sen perusteella on ollut mahdollista luokitella ns. positiivinen ja negatiivinen keskeyttäminen. Ensiksi mainituksi on laskettu esim. lukiosta ammatilliseen koulutukseen tai muuhun tutkintoon johtavaan koulutukseen siirtyminen. Negatiivinen keskeyttäminen on sisältänyt lukiosta eroamisen vaille jatkopaikkaa tutkintotavoitteesta koulutuksesta. Lukuvuonna 2020–21 Espoon suomenkielisten lukioden opiskelijoista 2,4 % keskeytti lukion suorittamisen (2019–20: 1,7 %).

2.4 JATKO-OPINTOIHIN SIOJITTUMINEN

Espoon lukioista valmistuneet sijoittuvat verraten hyvin jatko-opintoihin (Kuva 4). Tilastokeskuksen sijoittumispalvelun tilastoista selviää, että vuoden 2016 espoolaisylioppilasta (n = 1527) 75,6 % oli jatko-opiskelijana vuonna 2019 (vuonna 2015 lukion päättäneistä jatko-opiskelijana vuonna 2018 oli 76,7 %). Ammattikorkeakoulussa opiskeli 18,9 (2018: 20,7 %) ja yliopistoissa 48,7 (2018: 47,8 %) lukion vuonna 2016 päättäneistä. Muihin suuriin lukiokoulutuksen järjestäjiin verrattuna Espoon lukiolaisia sijoittui erityisen runsaasti yliopistoihin.

3. Ylioppilaiden 2016 jatko-opinnot koulutusasteittain ja kunnittain 2019											
	Lukion 2016 päättänei tä yhteensä	Jatko- opiskelijo ita yhteensä	%-osuus päättänei stä	Ammatilli nen koulutus	%-osuus päättänei stä	Ammatti korkeako lulutkint o	%-osuus päättänei stä	Yliopistot utkinto (alempi ja ylempi kt)	%-osuus päättänei stä	Koulutus aste tuntemat on	%-osuus päättänei stä
Espoon yhteislyseon lukio	71	39	54,9 %	3	4,2 %	17	23,9 %	16	22,5 %	3	4,2 %
Espoonlahden lukio	164	114	69,5 %	6	3,7 %	52	31,7 %	48	29,3 %	8	4,9 %
Etelä-Tapiolan lukio	157	132	84,1 %	0	0,0 %	8	5,1 %	113	72,0 %	11	7,0 %
Haukilahden lukio	111	85	76,6 %	0	0,0 %	11	9,9 %	64	57,7 %	10	9,0 %
Kaitaan lukio	90	54	60,0 %	5	5,6 %	28	31,1 %	17	18,9 %	4	4,4 %
Kuninkaantien lukio	178	149	83,7 %	2	1,1 %	29	16,3 %	115	64,6 %	3	1,7 %
Leppävaaran lukio	91	59	64,8 %	4	4,4 %	28	30,8 %	20	22,0 %	7	7,7 %
Mattlidens gymnasium	163	125	76,7 %	1	0,6 %	23	14,1 %	78	47,9 %	23	14,1 %
Otaniemen lukio (sis. P-tap)	223	182	81,6 %	3	1,3 %	33	14,8 %	138	61,9 %	8	3,6 %
Tapiolan lukio	154	135	87,7 %	3	1,9 %	29	18,8 %	95	61,7 %	8	5,2 %
Viiherlaakson lukio	125	81	64,8 %	7	5,6 %	31	24,8 %	40	32,0 %	3	2,4 %
Espoo (suom. ja ruots.) yf	1527	1155	75,6 %	34	2,2 %	289	18,9 %	744	48,7 %	88	5,8 %

Kuva 4. Vuoden 2016 ylioppilaiden sijoittuminen jatko-opintoihin vuonna 2019 (Lähde: Tilastokeskuksen sijoittumispalvelu 21.3.2022.)

2.5 HANKKEET

Lukiokoulutus on saanut vuosille 2021–2023 koronaepidemian aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseen valtion erityisavustusta 1,15 M€. Avustuksella lukioille tarjotaan mahdollisuuksia a) tarjota tukiopetusta eri oppiaineissa b) toteuttaa samanaikaisopetusta esim. resurssiopettajan avulla c) jakaa tiettyjä opetusryhmiä pienemmiksi yksilöllisemmän tuen lisäämiseksi ja oppimisen edistämiseksi d) tehostaa ryhmänohjaajan, opion ja aineenopettajan ohjausta sekä e) lisätä erityisopettajien tarjoamaa tukea.

Espoon lukiot 2021 - parasta yhdessä oppimista ja hyvinvointia (valtionavustus 520 000 €), -hankkeessa toteutettiin Espoon lukioiden opetussuunnitelmauudistus. Opetussuunnitelmaprosessi perustui laajaan täydennyskoulutukseen. Opetussuunnitelman laadinta suunniteltiin ja toteutettiin laajassa yhteistyössä lukioiden henkilökunnan, opiskelijoiden ja muiden sidosryhmien kanssa. Opetussuunnitelma otettiin käyttöön kaikissa lukioissa 1.8.2021 lukien.

Vuosille 2021–2022 on saatu lukiokoulutukseen Lukuliike-valtionavustus 34 000 € erityisesti kielitietoisuuden opetuksen kehittämiseen. Espoon lukiokoulutus on vuosina 2020–22 mukana myös Lukioiden korkeakoulu yhteistyö pääkaupunkiseudulla -hankkeessa sekä vuosina 2017–2021 lukioiden työelämäyhteistyötä kehittämissä hankkeissa.

Lisäksi Espoon kaupunki on saanut vuosille 2021–2022 oppilas- ja opiskelijahuollon henkilöstötoimituksen laajentamisen vaatimiin toimenpiteisiin 0,45 M€ valtion erityisavustuksen, josta toisen asteen koulutuksen opiskelijahuollon osuus on 0,13 M€, ja sillä palkataan psykologi ja kaksi kuraattoria.

2.6 OPISKELUHUOLLON RESURSSIT

Espoon kaupunki vastaa alueensa toisen asteen oppilaitosten opiskeluhoitojen palveluiden järjestämisestä. Joulukuussa 2021 alueella oli 14 718 toisen asteen koulutuksen opiskelijaa suomenkielisissä oppilaitoksissa, jotka ovat Espoon kaupungin lukiot, Omnia sekä Espoon Steinerkoulun lukio. Psykologivakansseja toisella asteella oli 12 ja kuraattorivakansseja 12 (luvut sisältävät aluepsykologit ja -kuraattorit). Tämä tarkoittaa 1227 opiskelijaa/psykologi ja 1227 opiskelijaa/kuraattori.

2.7 OPINTO-OHJAUKSEN RESURSSIT

Lukuvuoden 2021 alussa Espoon suomenkielisissä lukioiden oli 25 opinto-ohjaajaa. Opiskelijamäärä oli 20.9.2021 Espoon kaupungin suomenkielisten päivälukioiden osalta 5825.

Lukuvuoden 2020 alusta alkaen lukion opinto-ohjaajat siirtyivät vuosityöaikaan.

3. OPPIVELVOLLISUUDEN LAAJENTUMISEN TOTEUTUMINEN

Oppivelvollisuuden laajentamisen valmistelu aloitettiin Espoossa syksyllä 2020 ohjausryhmän perustamisella. Sivistystoimen johtamassa ryhmässä olivat mukana lukiokoulutuksen, perusopetuksen, Svebin, nuorisopalveluiden sekä Omnian edustajat. Ryhmässä päätettiin tärkeimpiin valmisteltaviin teemoihin liittyvistä alatyöryhmistä. Yhtenä merkittävänä valmistelutyönä oli oppivelvollisten lukiolaisten oppimateriaalien sekä tietokoneiden kilpailutus, hankinta ja ylläpidon suunnittelu. Keväällä 2021 toteutettu prosessi onnistui hyvin: yli 2000 lukion aloittavalle saatiin ajoissa hankittua ja jaettua tarvittavat materiaalit ja laitteet.

Oppivelvollisuuslaissa keskeistä on oppivelvollisten ohjaus- ja valvontavastuu, jota toteuttavat niin perusopetuksen järjestäjä ja toisen asteen koulutuksen järjestäjä kuin asuinkuntakin. Perusopetuksen järjestäjällä on perusopetuksen päättävien ohjaus- ja valvontavastuu siihen asti, kun oppivelvollinen on saanut paikan koulutuksesta. Tähän kuuluu myös oppivelvollisen koulutukseen hakeutumiselvoituksen toteutumisen seuraaminen. Mikäli oppivelvollinen ei saa paikkaa opetus- ja kulttuuriministeriön määrittelemään päivämäärään (elokuussa) mennessä, hänet siirretään asuinkunnan ohjaus- ja valvontavastuulle (Valpas-ilmoitus).

Uudessa Espoon organisaatiossa oppivelvollisuuslaissa määritelty asuinkunnan ohjaus- ja valvontavastuu osoitettiin toisen asteen koulutuksen palvelualueelle sekä ruotsinkielisten oppivelvollisten osalta Svebiin. Espoossa peruskoulun päätti runsaat 3000 nuorta, joista noin 60 ilmoitettiin asuinkunnalle elokuussa 2021. Näin ollen voidaan todeta, että perusopetuksen ohjaus- ja valvontavastuu toteutui hyvin.

Asuinkunnan ohjaus- ja valvontavastuuta toteutettiin alkusyksyllä yhteistyössä Ohjaamotalon etsivän nuorisotyön kanssa. Lain mukaan kaikille ilman paikkaa oleville oppivelvollisille tulee osoittaa opiskelupaikka kahden kuukauden kuluttua Valpas-ilmoituksesta, mikäli he eivät hae koulutukseen tai saa opiskelupaikkaa. Syys-lokakuun vaihteessa Valpas-ilmoitusten määrä pieneni noin 20, joten valtaosa siirtyi koulutukseen ilman opiskelupaikan osoittamista. Lokamarraskuussa opiskelupaikan osoittamisista tehtiin 8. Lisäksi osa oppivelvollisista siirtyi ulkomaille tai haki oppivelvollisuuden määräaikaista keskeyttämistä.

Loppuvuodesta 2021 oppivelvollisuuden toteutumiseen liittyi muutamia haasteita. Osa oppivelvollisista nuorista eivät opiskelupaikan osoittamisesta ja lukuisista yhteydenottoyrityksistä huolimatta saavu oppilaitokseen eivätkä suorita opintoja. Tällaisissa tapauksissa on tehty ilmoitus lastensuojeluun tai konsultoitu perhesosiaalityön viranomaisia.

4. ARVIOINTITIEDON HYÖDYNTÄMINEN TOIMINNAN KEHITTÄMISESSÄ

Espoon lukiokoulutuksesta kerättyä arviointitietoa, kuten tilastoja, tunnuslukuja sekä kyselyiden tuloksia hyödynnetään tulosityksikön ja lukioiden tavoitteiden määrittelyssä. Arviointitiedon merkitys on keskeinen esimerkiksi valtionavustuksella rahoitettavien hankkeiden tavoitteiden asettelussa sekä toteuttamisessa.

Lukiokoulutuksen yksi tärkeimmistä valtakunnallisistakin kehittämiskohteista lähitulevaisuudessa on koronatilanteen aiheuttamien jaksamiseen, hyvinvointiin ja oppimiseen vaikuttaneiden haittojen pienentäminen. Tässä työssä hyödynnämme merkittävää valtionavustusta (yh-teensä yli 2,2 M€ vuosille 2020–2023) monin eri tukitoimin lukioissamme.

Tätä työtä tukeaksemme vahvistamme ja etsimme myös uusia toimintatapoja yhteistyössä nuorisopalvelujen kanssa. Pystymme näin hyödyntämään entistä paremmin jo olemassa olevaa laadukasta nuorisotyöosaamista ja saamme parempia työkaluja ja tukea muun muassa nuorten osallisuuden ja yhteisöllisyyteen vahvistamiseksi. Yhteistyön tarkoituksena on myös parantaa niiden nuorten asemaa, jotka ovat vaarassa pudota koulutuksen ulkopuolelle tai eivät tahdo löytää omaa polkuaan valmistumisen jälkeen.

Toinen tärkeä kehittämiskohde on maahanmuuttotaustaisten opiskelijoiden opintojen tukeminen. Tähän kehittämistyöhön on saatu valtionavustus keväällä 2022 alkavaan Ohjauksella onnistumisiin -hanke. Hankkeessa on tavoitteena vahvistaa maahanmuuttotaustaisten nuorten koulutustasoa Espoossa kehittämällä vieraskielisten opiskelijoiden ohjausta lukiokoulutuksessa. Hanke tukee valtuustokauden kotouttamistavoitetta sekä pyrkii parantamaan vieraskielisten nuorten oppimistuloksia ja koulutuksen läpäisyastetta, mikä on tilastojen perusteella ollut kantaväestöä matalampi.

Arviointitiedon pohjalta on myös laadittu lukiokoulutuksen uusi missio ja visiolauseet vuosille 2021–2025, joiden luonnokset ovat alla.

”Rakennamme yhdessä siltaa nuorten tulevaisuuteen”

1. Oppiminen
Espoon lukioissa opiskelu on monipuolista, mielekästä ja motivoivaa. Opetus ja oppimisympäristöt ovat laadukkaita ja kestävästä tulevaisuudesta edistäviä. Huomioimme opintojen suunnittelussa opiskelijoiden erilaiset tarpeet sekä heidän jatko-opintotavoitteensa. Opiskelijoiden opiskeluvaihtoehtoja ja akateemista kielitaitoa vahvistetaan oikea-aikaisella palautteella, ohjauksella ja tuella.

2. Hyvinvointi
Lukioissamme opiskelijat kehittävät koulua yhdessä henkilökunnan kanssa. Kohdatuksi ja kuulluksi tuleminen, turvallisuudentunne, kokemus yhteisöön kuulumisesta sekä yhdessä tekeminen lisäävät koko yhteisön hyvinvointia ja tukevat oppimista sekä kestävästä tulevaisuudesta. Vahvistamme opiskelijoidemme uskoa omiin kykyihinsä, jatko-opintomahdollisuuksiinsa ja valoihin tulevaisuudennäkymiin.

3. Kotouttaminen
Espoon lukiot ovat monikulttuurisia yhteisöjä, joihin kaikkien on helppo kuulua. Edistämme yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja sosiaalista kestävästä tulevaisuudesta kaikessa toiminnassamme. Vahvistamme eri kieli- ja kulttuuritaustaisten opiskelijoiden monipuolista kielellistä osaamista ja opiskelutaitoja.

Yksikkö
Suomenkielinen opetus

Osa-alue
Sivistys ja hyvinvointi

Päämäärä: Espoo on sivistyksen kärkikaupunki Suomessa. Espoolaiset ovat aktiivisia ja omatoimisia huolehtien itsestään, läheisistään ja lähiympäristöstään. Kukaan ei jää tukea vaille, mikäli voimat eivät riitä. Itsenäinen Espoo järjestää, tuottaa ja kehittää palveluja asukaslähtöisesti yhteistyössä kumppaneiden kanssa ja huolehtii lähiympäristöstä yhteistyössä kuntalaisten kanssa. Palveluvalikoima muodostaa ennaltaehkäisevien, terveys- ja hyvinvointierojen kaventavien, varhaisen puuttumisen, kuntalaisten omatoimisuutta tukevien ja asiakkaan valinnanvapautta lisäävien palvelujen kokonaisuuden.

(0)

	Valtuustokauden tavoite	Tulostavoite / tavoite	Mittari / arviointikriteeri	Lähtöarvo (viimeisin käytettävissä oleva tieto)	Seuranta 31.10.	Seuranta 31.12.	Toimenpiteet / vastuuhenkilö
1	Espeen oppimistulokset ovat Suomen parhaat.	Espeen oppimistulokset ovat Suomen parhaat (olemassa olevilla mittareilla) Varmistetaan, että kaikki saavat päätökseen ilmaisen, tasa-arvoisen ja laadukkaan perusasteen ja keskiasteen	M5: Kevään pakollisten yo-kokeiden tulokset M6: Koulutuksiin ja ops-työhön osallistuvien opettajien ja opiskelijoiden määrä. M7: Jokaisen lukion opetussuunnitelman	L5 (M5): Keväällä 2020 ylioppilastutkinnon hyväksytysti suorittaneiden kokelaiden pakollisten kokeiden arvosanapisteiden keskiarvo oli 4,86. L6 (M6): Yli 400 henkilöä on osallistunut.	M5: Espoossa pakollisten aineiden ka 4,77 (10 lukiota, SUKO) (Valtakunnallinen ka 4,35). (K2021) M6: Kuntatasoisia koulutuksia ei ole järjestetty opettajille 31.7.-31.10.2021 välisenä aikana. Tyytyväisyyskysely tehtiin 10/2021, johon vastasi 2765 opiskelijaa ja 198 henkilöuntaan kuuluvaa. M7: Lukioiden opetussuunnitelmat on otettu käyttöön 11.8.2021 lähtien.	M5: Espoossa pakollisten aineiden ka 4,38 (10 lukiota, SUKO) (Valtakunnallinen ka 3,95). (S2021) M6: Kuntatasoisia koulutuksia opettajille ei ole järjestetty 1.11.-31.12.2021 välisenä aikana. M7: Raportoitu 31.10.2021	Tapio Erma (M5-7)

	Valtuustokauden tavoite	Tulostavoite / tavoite	Mittari / arviointikriteeri	Lähtöarvo (viimeisin käytettävissä oleva tieto)	Seuranta 31.10.	Seuranta 31.12.	Toimenpiteet / vastuhenkilö
		<p>koulutuksen (SDG tavoite).</p> <p>Lukiokoulutuksen opetussuunnitelma uudistetaan osallistavasti opettajien ja opiskelijoiden sekä muiden sidosryhmien kanssa.</p>	<p>on valmistunut 5/2021 mennessä.</p>	<p>L7(M7): Opetussuunnitelmatyö on aloitettu.</p>		<p>Tavoite toteutuu.</p>	
2	<p>Espoolaiset lukiot ovat kilpailukykyisiä ja yhteistyökorkea-asteen kanssa on tiivistä.</p>	<p>Ensisijaisten hakijoiden määrä aloituspaikkoja kohden on yli 1.</p> <p>Korkeakoulu yhteistyö kasvaa lukioissa.</p>	<p>M1: Ensisijaisten hakijoiden määrä aloituspaikkoja kohden.</p> <p>M2: Lukion 2. vuoden opiskelijoille tehdyn PKS-opiskelijakyselyn tulokset (asteikko 1-4, ka): "Lukioni kautta on mahdollista osallistua</p>	<p>L1 (M1): Kevään 2020 yhteishaussa ensisijaisia hakijoita aloituspaikkoja kohden oli 1,19.</p> <p>L2 (M2): PKS-kyselyn 11/2020 keskiarvo 3,38.</p>	<p>M1: Kevään 2021 yhteishaussa ensisijaisia hakijoita aloituspaikkoja kohden oli 1,28 (kl 2020 oli 1,19).</p> <p>M2: 11/2020 ka 3,38 (asteikko 1-4). Kysymystä on tarkennettu seuraavaan kyselyyn, joka pidetään 11/2021. Tulokset käytettävissä 1/22.</p>	<p>M1: Kevään 2022 yhteishaku 22.2.-22.3.2022</p> <p>M2: 3,10 (PKS-ka = 3,02)</p> <p>"Yhteistyö korkeakoulujen kanssa on osa lukion toimintaa (esim. vierailijat (myös verkon kautta), korkeakoulujen materiaalit, esitykset, projektit, webinaarit, vierailut,</p>	<p>Tapio Erma (M1-2)</p>

	Valtuustokauden tavoite	Tulostavoite / tavoite	Mittari / arviointikriteeri	Lähtöarvo (viimeisin käytettävissä oleva tieto)	Seuranta 31.10.	Seuranta 31.12.	Toimenpiteet / vastuhenkilö
			korkeakoulujen järjestämään toimintaan"			luennot, tapahtumat, kurssit)." Tavoite ei toteudu	
3	Espoo on kansainvälisten päiväkotien ja koulujen edelläkävijä.	Kansainvälisyyttä ja kansainvälistymistä on edistetty tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti toimialan kansainvälisyys- ja globaalikasvatusohjelman 2019-2021 mukaisesti. Koulut ja lukiot ovat kulttuurisesti moninaisia ja kansainvälisiä. Englanninkielisen opetuksen oppilaspaiikkoja	M3: Itämeri-yhteistyön toimintamalli on luotu (kyllä/ei) M4: Erasmus-akkreditoinnit on haettu (kyllä/ei) M5: Kansainvälisyys - ja globaalikasvatussuunnitelman mukaiset toimenpiteet kirjataan vuosittain lukion lv-suunnitelmaan.	L3(M3): Toimintamallia ei ole luotu. L4 (M4): Osalla lukioista on akkreditointi. L5(M5): Toimenpiteitä ei ole systemaattisesti kirjattu.	M3: Toimintamallia ei ole luotu. M4: Osalla lukioista on akkreditointi. Lukiokoulutus osallistuu Espoon yleissivistävän koulutuksen konsortioakkreditointiin. M5: Lukion lukuvuosisuunnitelmapohjaan on lisätty kansainvälisyysuunnitelma.	M3: Toimintamallia ei ole luotu. M4: Osalla lukioista on akkreditointi. Yhteistä konsortioakkreditointihakemusta ei hyväksytty. M5: Raportoitu 31.10.2021 Tavoite ei toteudu.	Tapio Erma (M3-M5)

	Valtuustokauden tavoite	Tulostavoite / tavoite	Mittari / arviointikriteeri	Lähtöarvo (viimeisin käytettävissä oleva tieto)	Seuranta 31.10.	Seuranta 31.12.	Toimenpiteet / vastuhenkilö
		<p>lisätään perusopetuksessa.</p> <p>Lukiokoulutuksessa luodaan toimintamalli Itämeri-yhteistyön toteuttamiseksi.</p> <p>Haetaan kaikille lukioille Erasmus-akkreditointi.</p>					
4	Koulukiusaamiselle nollatoleranssi ja taataan koulurauha.	<p>Oppilaiden hyvinvointi ja voimavarat kouluissa lisääntyvät.</p> <p>Kiusaamisen ehkäisyn suunnitelma viimeistellään lukiokoulutuksessa ja otetaan käyttöön kaikissa lukioissa.</p> <p>Uusi kiusaamisen ehkäisyn</p>	<p>M4: Lukioiden 2. vuoden opiskelijoille tehdyn PKS-opiskelijakysely (asteikko 1–4, ka): "Oletko joutunut lukiossasi epäasiallisen käytöksen kohteeksi tämän lukuvuoden aikana?"</p> <p>M5: Kiusaamisen ehkäisyn suunnitelma</p>	<p>L4 (M4): PKS-kysely 11/2020 Espoo: En kertaakaan 88,4 %, Muutaman kerran 10,1 %, Noin kerran kuukaudessa 0,7 %, Noin kerran viikossa 0,3 %, Useammin kuin kerran viikossa 0,5 %.</p> <p>L5 (M5): Kiusaamisen ehkäisyn suunnitelma on lähes valmis</p>	<p>M4: PKS-kysely 11/2020 Espoo: En kertaakaan 88,4 %, Muutaman kerran 10,1 %, Noin kerran kuukaudessa 0,7 %, Noin kerran viikossa 0,3 %, Useammin kuin kerran viikossa 0,5 %.</p> <p>Seuraava kysely pidetään 11/2021 ja tulokset ovat käytettävissä 1/2022.</p> <p>M5: Kiusaamisen ehkäisemisen suunnitelma on otettu käyttöön 8/2021.</p>	<p>M4: PKS-kysely 11/2021 Espoo: En kertaakaan 87,1 %, Muutaman kerran 11,0 %, Noin kerran kuukaudessa 0,7 %, Noin kerran viikossa 0,7 %, Useammin kuin kerran viikossa 0,4 %.</p> <p>M5: Raportoitu 31.10.2021.</p> <p>Tavoite ei toteudu.</p>	<p>Tapio Erma (M4-M5)</p>

	Valtuustokauden tavoite	Tulostavoite / tavoite	Mittari / arviointikriteeri	Lähtöarvo (viimeisin käytettävissä oleva tieto)	Seuranta 31.10.	Seuranta 31.12.	Toimenpiteet / vastuhenkilö
		suunnitelma Yhdessä vahvaksi yhteiseksi – Ei kiusaamiselle käsitellään ja otetaan käyttöön kaikissa kouluissa. Lisätään henkilöstön osaamista täydennyskoulutuksella oppilaiden hyvinvoinnin tukemisessa.	on valmis ja otettu käyttöön kaikissa lukioissa.	lukiokoulutuksessa ja odottaa toimeenpanoa.			
5	Espoossa on omaleimaista ja laajaa kulttuuritarjontaa.	Kaikilla perusopetuksen oppilaille on mahdollisuus kokeilla taidetta ja liikuntaa. Lukiokoulutuksessa luodaan käytänteet kulttuurin tulosityksikön	M3: Käytänteet arvioinnille ja dokumentoinnille on luotu. (kyllä/ei)	L3 (M3): Käytänteet arvioinnille ja dokumentoinnille eivät ole valmiit.	M3: Käytänteet arvioinnille ja dokumentoinnille eivät ole valmiit.	M3: Raportoitu 31.10.2021. Tavoite ei toteudu.	Tapio Erma (M3)

	Valtuustokauden tavoite	Tulostavoite / tavoite	Mittari / arviointikriteeri	Lähtöarvo (viimeisin käytettävissä oleva tieto)	Seuranta 31.10.	Seuranta 31.12.	Toimenpiteet / vastuuhenkilö
		ja lukiokoulutuksen yhteistyön arvioinnille ja dokumentoinnille.					
6	Espoo on Suomen liikkuvin kunta.	Liikunnallista elämäntapaa vahvistetaan kaikissa kouluissa ja lukioissa.	M3: Jalkautetaan kouluihin kestävän koulumatkaliikkumisen toimintatapa laaditun suunnitelman mukaan. (SECAP tavoite). (kyllä/ei)	L3 (M3): Suunnitelma vastuullisen koulumatkaliikkumisen edistämiseksi on tehty. Suunnitelmaa ei ole jalkautettu.	M3 (toinen aste): Suunnitelma vastuullisen koulumatkaliikkumisen edistämiseksi on tehty. Suunnitelmaa jalkautetaan osana liikkuva koulu ja liikkuva opiskelu -toimintaa.	M3: raportoitu 31.10.2021 Tavoite toteutuu.	Ilpo Salonen, Tapio Erma (M3)
7	Koulutustakuu toimii, koulupudokkuutta sekä lasten ja nuorten syrjäytymistä vähennetään.	Syrjäytymistä on ehkäisty oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvointia tukien. Kaikille peruskoulun päättäneille tarjotaan koulutuspaikkaa,	M4: Hyvinvointikartta 2020–2021 (paljon huolta päihteisiin liittyen, %-määrä). M5: Opiskeluhuoltoalveluiden saatavuus (oppilasmäärä/ophu-	M4(M4): Lukuvuoden 2019–2020 Hyvinvointikarttan tulosten perusteella paljon huolta päihteisiin liittyen oli 4 % perusopetuksessa ja 18 % lukiokoulutuksessa	M4: Raportoitu 31.7.2021. M5: Toisen asteen koulutus: 1227 opiskelijaa/psykologi, 1227 opiskelijaa /kuraattori M6: Ensimmäisen korona-avustuksen käyttöaikaan on saatu jatkoa (31.5.2022 asti). Uutta korona-avustusta saatiin hieman yli 1 M€	M4: Lukuvuoden 2020–2021 Hyvinvointikartan tulosten perusteella paljon huolta päihteisiin liittyen oli 3 %:lla 8. luokkalaisista ja 16 %:lla lukion 1. vuosikurssin opiskelijoista. M5: Raportoitu 31.10.2021.	Ilpo Salonen, Juha Nurmi, Tapio Erma (M4)

	Valtuustokauden tavoite	Tulostavoite / tavoite	Mittari / arviointikriteeri	Lähtöarvo (viimeisin käytettävissä oleva tieto)	Seuranta 31.10.	Seuranta 31.12.	Toimenpiteet / vastuhenkilö
		<p>lisäopetusta tai muuta koulutusta.</p> <p>Niiden oppilaiden määrä, joilla on poissaoloja yli 70 h/lukukausi, pienenee.</p> <p>Lasten ja nuorten päihteiden käyttö ja päihdehaitat vähenevät. (hyte)</p> <p>Lukiolaisten oppimista ja hyvinvointia tuetaan koronaepidemian aikaisissa poikkeusoloissa.</p>	<p>henkilöstö, suhdeluku).</p> <p>M6: OPH:n koronavaltionavustuksen mahdollistamat toimenpiteet.</p>	<p>(ensimmäinen vuosikurssi).</p> <p>M5(M5): Opiskeluhoitopalveluiden saatavuus esi- ja perusopetuksessa on 850 oppilasta/kuraattori ja 843 oppilasta/psykologi. Toisella asteella; 1077 opiskelijaa/kuraattori ja 1077 opiskelijaa/psykologi.</p> <p>M6 (M6): Toimenpiteet aloitettu 9/2020 ja jatkuvat 12/2021 asti.</p>	<p>(käyttöaika 31.7.2023 asti).</p> <p>Käyttötarkoitus:</p> <p>Tukiopetustunnit,samanaikaisopettajuus/opetusryhmien jakaminen, tukikurssit, erityisopettajien palkkaaminen, tehostettu opinto-ohjaus, ryhmäohjauksen/aineenopettajan ohjauksen lisääminen.</p>	<p>M6: Raportoitu 31.10.2021.</p> <p>Tavoite toteutuu.</p>	<p>Tapio Erma (M6)</p>
8	<p>Espoon palvelut järjestetään ja tuotetaan asukas- ja</p>	<p>Vanhempainiltoja ja huoltajatapaamisia kehitetään osallistaviksi.</p>	<p>M4: Oppivelvollisuuden laajentamisen edellyttämät toimintamallit on luotu</p>	<p>L4(M4): Kaupunkitasoinen valmistelun oppivelvollisuuden laajentamisen</p>	<p>M4: Oppivelvollisuuden laajentamiseen liittyvät prosessit ovat olleet käytössä. Niitä arvioidaan ja tarkennetaan toimintatapoja ensi syksyä silmällä pitäen. Viestintää ja</p>	<p>M4: Raportoitu 31.10.2021</p> <p>Tavoite toteutuu.</p>	<p>Tapio Erma, Ilpo Salonen, Juha</p>

	Valtuustokauden tavoite	Tulostavoite / tavoite	Mittari / arviointikriteeri	Lähtöarvo (viimeisin käytettävissä oleva tieto)	Seuranta 31.10.	Seuranta 31.12.	Toimenpiteet / vastuhenkilö
	asiakaslähtöisesti sekä kustannusvaikuttavasti.	<p>Koulu- ja lukiopalvelut tuotetaan asukas- ja asiakaslähtöisesti.</p> <p>Oppilas- ja opiskelijakuntien roolia päätöksenteossa vahvistetaan ja toimintaa kehitetään siten, että järjestetään vuosittain alueelliset oppilaskuntapäivät.</p> <p>Oppivelvollisuuden laajentamisen edellyttämät toimintamallit on luotu.</p>	oppivelvollisuuslain astuessa voimaan. (kyllä/ei)	koordinointiin on aloitettu.	ohjeistusta kohdennetaan ja täsmennetään. Valmisteluryhmien ja ohjausryhmän kokoonpanoa on tarkistettu. Prosessien integroiminen nykyisiin käytänteisiin jatkuu työryhmien ja ohjausryhmän osalta ainakin lukuvuoden 2021-2022 loppuun.		Nurmi, Kaisu Toivonen (M4)
9	Vammaiset elävät tavallista elämää, osallistuvat ja harrastavat sekä saavat	<p>Digitaaliset asiointipalvelut noudattavat saavutettavuusdirektiiviä.</p>	M1: Toimimattomuudesta saatujen palautteiden määrä.	L1 (M1): Mitataan ensimmäistä kertaa, lähtöarvoa ei ole tästä syystä saatavilla.	M1: Uusi saavutettava verkkosivusto julkaistiin 1.9.2021. Sivustolta löytyvien liitetiedostojen saavutettavuutta kehitetään vielä. AVI valvoo espoo.fi-sivustoa ja sen	M1: Raportoitu 31.10.2021 Tavoite ei toteudu. Tavoitteen toteutumisen mittaaminen ei ollut mahdollista.	Kaisu Toivonen, Ilpo Salonen, Juha Nurmi,

	Valtuustokauden tavoite	Tulostavoite / tavoite	Mittari / arviointikriteeri	Lähtöarvo (viimeisin käytettävissä oleva tieto)	Seuranta 31.10.	Seuranta 31.12.	Toimenpiteet / vastuhenkilö
	asiansa joustavasti hoidettua.				saavutettavuutta 1.10. - 22.12.2021, ja kaupunki saa tuloksista raportin.		Tapio Erma
10	Nostetaan maahanmuuttajien koulutusastetta, sujuvoitetaan kotoutumista ja työllistymistä.	Maahanmuuttajataustaisen oppilaiden ja opiskelijoiden koulutusaste nousee ja oppimistulokset paranevat. Maahanmuuttajataustaisen oppilaiden ja opiskelijoiden kokemus ryhmään/kouluun kuulumisesta paranee. Vieraskielisten oppijoiden erilaisuus huomioidaan ja vahvistetaan maahanmuuttajataustaisen oppilaiden kielten oppimista.	M3: Hyvinvointikartta (tunne-elämä ja masennus, %-määrä) M7: Lukiokoulutuksen opiskelijoista yli 10 % on vieraskielisiä.	L3 (M3): Lukion 1. vuosikurssin tulosten perusteella merkittävää huolta tunne-elämän alueella oli 22 %:lla tytöistä, ja 1 %:lla pojista (17 %:lla suomenkielisistä ja 15 %:lla muunkielisistä). Merkittävää masennukseen liittyvää huolta oli 20 %:lla tytöistä ja 6 %:lla pojista (13 %:lla suomenkielisistä ja 20 %:lla muunkielisistä). L7 (M7): Lukiolaisista vieraskielisiä oli hieman	M3: Raportoitu 31.7.2021. M7: Lukiokoulutuksen opiskelijoista vieraskielisiä on 10,7 %.	M3: Lukion 1. vuosikurssin tulosten perusteella merkittävää huolta tunne-elämän alueella oli 29 %:lla tytöistä, ja 11 %:lla pojista (20 %:lla suomenkielisistä ja 20 %:lla muunkielisistä). Merkittävää masennukseen liittyvää huolta oli 23 %:lla tytöistä ja 4 %:lla pojista (14 %:lla suomenkielisistä ja 20 %:lla muunkielisistä). M7: Lukiolaisista vieraskielisiä oli 10,7 % syksyllä 2021. Tavoite ei toteudu.	Ilpo Salonen, Juha Nurmi (M1-3) Tapio Erma (M7)

Valtuustokauden tavoite	Tulostavoite / tavoite	Mittari / arviointikriteeri	Lähtöarvo (viimeisin käytettävissä oleva tieto)	Seuranta 31.10.	Seuranta 31.12.	Toimenpiteet / vastuhenkilö
	<p>Tuetaan kieli- ja kulttuuriryhmien oppilaiden huoltajia digitaalisten palveluiden hyödyntämisessä.</p> <p>Perusopetuksen päättötodistuksen saaneiden määrä perusopetuksen päättävistä S2-oppilaista kasvaa.</p> <p>S2 taustaisten ja kantasuomalaisten päättötodistuksen saaneiden kohorttien % osuudet koko ikäluokasta lähestyvät toisiaan</p> <p>Vieraskielisten opiskelijoiden määrä lisääntyy lukioissa.</p>		<p>vajaa 10 % syksyllä 2020.</p>			

JULKAISTU

Yksikkö
Suomenkielinen opetus

Osa-alue
Elinvoima, kilpailukyky ja työllisyys

Päämäärä: Espoo on kansainvälisesti kiinnostava ja vetovoimainen osaamisen sekä tieteen, taiteen ja talouden innovaatioympäristö. Osaavat ihmiset, yrittäjät ja kaikenkokoiset yritykset juurtuvat Espooseen. Yrittäjyyteen ja innovatiivisuuteen kannustava yhteiskuntavastuullinen Espoo rakentaa hyvinvointia ja vaurautta metropolialueelle ja koko Suomeen.

(0)

	Valtuustokauden tavoite	Tulostavoite / tavoite	Mittari / arviointikriteeri	Lähtöarvo (viimeisin käytettävissä oleva tieto)	Seuranta 31.10.	Seuranta 31.12.	Toimenpiteet / vastuhenkilö
11	Espoossa hyödynnetään monipuolisesti yksityisen yritystoiminnan ja kolmannen sektorin osaamista.	Koulut ja lukiot hyödyntävät monipuolisesti yksityisen, yritystoiminnan ja kolmannen sektorin osaamista. Kumppanuuksien määrä dokumentoidaan	M4: Tunne työ -hankkeessa luodut toimintamallit laajennetaan ja vakiinnutetaan lukioissa.	L4(M4): Hankkeen toimintamalleja on luotu.	M4: Tunne työ -hankkeessa luotujen toimintamallien vakiinnuttamista lukioissa jatketaan. Kaikki lukiot ovat laatineet hankkeessa työelämälähtöisen toimintasuunnitelman.	M4: Raportoitu 31.10.2021. Tavoite toteutuu.	Tapio Erma (M4)

Valtuustokauden tavoite	Tulostavoite / tavoite	Mittari / arviointikriteeri	Lähtöarvo (viimeisin käytettävissä oleva tieto)	Seuranta 31.10.	Seuranta 31.12.	Toimenpiteet / vastuhenkilö
	(kerhotoiminta, taiteen perusopetus, yrityskylä). Lukion työelämälähtöisyyttä kehittävän Tunne työ -ESR-hankkeen tulokset jalkautuvat lukioihin.					

Footer

JULKAISTU

Yksikkö
Suomenkielinen opetus

Osa-alue
Ympäristö, rakentaminen ja liikenne

Päämäärä: Osana verkostomaista metropolialuetta Espoo kehittyy taloudellisesti, ekologisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävästi. Palvelukeskittymien saavutettavuus joukkoliikenneyhteyksin paranee ja kaupunkikeskukset kehittyvät omiin vahvuksiinsa tukeutuen viihtyisiksi, turvallisiksi ja esteettömiksi

asumisen, asioinnin, työssäkäynnin ja vapaa-ajan kohtaamispaikoiksi. Segregaation torjumiseksi ja espoolaisten erilaisiin asumistarpeisiin vastaamiseksi kaupunki tarjoaa edellytykset monimuotoiselle asuntotuotannolle ja tonttitarjonnalle.

(0)

	Valtuustokauden tavoite	Tulostavoite / tavoite	Mittari / arviointikriteeri	Lähtöarvo (viimeisin käytettävissä oleva tieto)	Seuranta 31.10.	Seuranta 31.12.	Toimenpiteet / vastuhenkilö
12	Koulut kuntoon: Kouluilla ja päiväkodeilla on terveet ja toimivat tilat, ja sisäilmakohteiden ja hätäväistöjen lukumäärä on nolla.	Kouluilla ja lukioilla on terveet ja toimivat tilat. Sisäilmakohteiden ja hätäväistöjen lukumäärä on enintään yksi. Koulu palveluna -kokeilun oppeja hyödyntäen tehdään vähintään kaksi uutta kokeilua sivistystoimen palveluissa. Etäopetusta hyödynnetään lukio-opetuksessa suunnitelmallisesti.	M3: Aikuislukiossa suoritettujen lukiokurssien määrä.	L3 (M3): Espoon aikuislukiossa suoritettujen kurssien määrä vuonna 2020 oli 847.	M3: Vuoden 2021 luku varmistuu 31.12.2021.	M3: Espoon aikuislukiossa suoritettujen kurssien määrä vuonna 2021 oli 869. Tavoite toteutuu.	Tapio Erma (M3)
13	Espoon viidestä kaupunkikeskuksesta muodostuu asuin-, asiointi-, työpaikka- ja opiskelukeskuksia, joilla vahvistetaan	Espoossa on viisi alueellista kaupunkikeskusta, joilla vahvistetaan kestävää kasvua, yhdenvertaisuutta, hyvinvointia ja saavutetaan skaalaetuja. Jokaisessa keskuksessa on lukio. Leppävaaran	M1: Lukiodien määrä/kaupunkikeskus. M4: Kestävän kehityksen Toimenpidesitoumus on	L1 (M1): L4 (M4): Kyllä L5 (M5): Kyllä	M1: Suunnitelma edistyy Matinkylän ja Leppävaaran osalta. Tavoiteaikataulu Matinkylän lukion valmistumiselle on	M1: Asiat etenevät suunnitelman mukaisesti. M4: Raportoitu 30.10.2021	Tapio Erma (M1) Tapio Erma, Ilpo

	Valtuustokauden tavoite	Tulostavoite / tavoite	Mittari / arviointikriteeri	Lähtöarvo (viimeisin käytettävissä oleva tieto)	Seuranta 31.10.	Seuranta 31.12.	Toimenpiteet / vastuhenkilö
	kestävää kasvua, yhdenvertaisuutta, hyvinvointia ja saavutetaan skaalautuja.	<p>ja Matinkylän lukioiden toteutuminen edistyy.</p> <p>Lasten ja nuorten alueelliset hyvinvointiryhmät ehkäisevät segregatiota. Alueellinen yhdenvertaisuus toteutuu opetuksen laadussa.</p> <p>Kestävän kehityksen toimenpidesitoumus on kiinteä osa koulun lukuvuosisuunnitelmaa.</p> <p>Avataan toimenpiteiksi YK:n kestävän kehityksen tavoitteet 2030.</p>	<p>kiinteä osa koulun lukuvuosisuunnitelmaa. (kyllä/ ei)</p> <p>M5: Toimenpiteet YK:n kestävän kehityksen tavoitteiksi on viety osaksi toiminnan tavoitteita. (kyllä/ei)</p>		<p>lokakuu 2023 ja tilojen käyttöönotto vuoden 2024 alusta.</p> <p>M4: Kyllä. Koulujen ja lukioiden lukuvuosisuunnitelmiin sisällytetään suunnitelma kestävän kehityksen toteuttamisesta. Espoon opetussuunnitelmaan on luotu jokaisessa lukiossa 1.8.2021 lähtien toteutettava Kestävän tulevaisuuden opintojakso (2 op).</p> <p>M5: Kyllä</p>	<p>M5: Raportoitu 30.10.2021</p> <p>Tavoite toteutuu.</p>	Salonen (M4-M5)
14	Espoo on Suomen turvallisin kaupunki.	Oppilaat ja opiskelijat tuntevat olonsa turvalliseksi.	M2: PKS-opiskelijakysely Espoo: "Lukiossani on hyvät tilat opiskelua varten";	L2 (M2): PKS-opiskelijakysely 11/2020 Espoo: "Lukiossani on	M2: 11/2020. PKS-opiskelijakysely 11/2020 Espoo: "Lukiossani on hyvät tilat opiskelua	M2: PKS-opiskelijakysely 11/2021 Espoo: "Lukiossani on hyvät	Tapio Erma (M2)

Valtuustokauden tavoite	Tulostavoite / tavoite	Mittari / arviointikriteeri	Lähtöarvo (viimeisin käytettävissä oleva tieto)	Seuranta 31.10.	Seuranta 31.12.	Toimenpiteet / vastuhenkilö
		"Koulurakennus on viihtyisä" (asteikko 1-4, ka)	hyvät tilat opiskelua varten" = 3,14; "Koulurakennus on viihtyisä" = 3,16.	varten" = 3,14; "Koulurakennus on viihtyisä" = 3,16. (Asteikko 1-4). Seuraava kysely 11/2021. Tulokset käytössä 1/2022.	tilat opiskelua varten" = 3,20; "Koulurakennus on viihtyisä" = 3,17. (Asteikko 1-4). Tavoite toteutuu.	

Footer

JULKAISTU

Yksikkö
Suomenkielinen opetus

Osa-alue
Talous, henkilöstö ja johtaminen

Päämäärä: Toimimme edelläkävijänä kunnallisten palvelujen, niiden tuottavuuden ja vaikuttavuuden parantamisessa. Osaavana ja uudistuskykyisenä henkilöstönä järjestämme, tuotamme ja kehitämme palveluja sekä niiden laatua, kustannusvaikuttavuutta ja tuottavuutta. Johtaminen, esimiestyö ja

työtyytyväisyys kehittyvät ja ovat hyvällä tasolla. Tasapainotamme kaupunkikonsernin talouden ja käännämme velkamäärän laskuun. Nostamme investointien omarahoitusosuuden sataan prosenttiin. Kaupungin organisaatio kehittyy ja vastaa toimintaympäristön muutokseen.

(0)

	Valtuustokauden tavoite	Tulostavoite / tavoite	Mittari / arviointikriteeri	Lähtöarvo (viimeisin käytettävissä oleva tieto)	Seuranta 31.10.	Seuranta 31.12.	Toimenpiteet / vastuuhenkilö
1 5	<p>Espoon johtaminen ja arki sujuu.</p> <p>Työhyvinvointi paranee ja sairauspoissaolot vähenevät.</p>	<p>Espoon johtaminen paranee ja arki sujuu.</p> <p>Henkilöstön kokemus työhyvinvoinnista ja työn sujumisesta on hyvä.</p> <p>Terveysperusteisia poissaoloja on enintään 13 päivää / henkilötyövuosi.</p>	<p>M1: Henkilöstökyselyn 2020 -2021 tulokset > 2,9 (asteikko 1-4, ka)</p> <p>M2: Terveysperusteisista poissaoloista aiheutuva kuorma päivää per henkilötyövuosi</p> <p>M3: Kunta10 -tulokset 2020 (johtaminen, työstressi, työnantajan suositteluinen)</p>	<p>L1 (M1): Lukuvuoden 2019-2020 henkilöstökyselyn tulosten perusteella</p> <ul style="list-style-type: none"> - Koulua johdetaan hyvin ka 3,45 (hajonta 0,71) - Yhteistyö työtovereiden kanssa sujuu hyvin ka 3,65 (hajonta 0,51) - Työtehtävät on selkeästi määritelty ka 3,43 (hajonta 0,65) - Työn sisältöön on mahdollisuus vaikuttaa ka 3,30 (hajonta 0,73) - Työtehtävien hoitamiseen on riittävästi osaamista ka 3,52 (hajonta 0,56) 	<p>M1: Raportoitu 31.7.2021.</p> <p>M2: Terveysperusteisten poissaolojen määrä on ajalla 1-9/2021 8,54 päivää/henkilö/hvt.</p> <p>M3: Raportoitu 31.7.2021.</p>	<p>M1: Lukuvuoden 2020-2021 henkilöstökyselyn tulosten perusteella</p> <ul style="list-style-type: none"> - Koulua johdetaan hyvin ka 3,45 (hajonta 0,72) - Yhteistyö työtovereiden kanssa sujuu hyvin ka 3,64 (hajonta 0,53) - Työtehtävät on selkeästi määritelty ka 3,48 (hajonta 0,65) - Työn sisältöön on mahdollisuus vaikuttaa ka 3,41 (hajonta 0,68) - Työtehtävien hoitamiseen on riittävästi osaamista ka 3,58 (hajonta 0,56) 	<p>Ilpo Salonen, Juha Nurmi ja Tapio Erma (M1, 3)</p> <p>Kaisu Toivonen, Juha Nurmi (M2)</p> <p>Juha Nurmi (M4)</p>

	Valtuustokauden tavoite	Tulostavoite / tavoite	Mittari / arviointikriteeri	Lähtöarvo (viimeisin käytettävissä oleva tieto)	Seuranta 31.10.	Seuranta 31.12.	Toimenpiteet / vastuhenkilö
				<p>- Työmäärä on sopiva ka 3,00 (hajonta 0,79)</p> <p>L2 (M2): Lähtöarvo saatavilla myöhemmin</p> <p>L3 (M3): Vuoden 2018 Kunta10 -tulosten perusteella johtaminen oli hyvällä tasolla (yli 4).</p> <p>13 % koki työstressiä ja 45,8 % koki työn määrän lisääntyneen yli sietokyvyn.</p> <p>Työnantajaa suositteli 84 %.</p> <p>Kuntasijoitus oli 69/100.</p>		<p>- Työmäärä on sopiva ka 3,12 (hajonta 0,76)</p> <p>M2: Terveysperusteisten poissaolojen määrä ajalla 1-12/2021 10,33 päivää/henkilö/htv.</p> <p>M3: Kunta10-tulosten perusteella johtaminen on säilynyt hyvällä tasolla (luku yli 4).</p> <p>Arjen sujumiseen liittyvien tulosten perusteella 13,7 % kokee työstressiä kokee 13,7 % ja 47,6 % kokee työn määrän lisääntyneen yli sietokyvyn.</p> <p>Vaikka tulokset ovat arjen sujumisen osalta huonontuneet, 78,7 % kokee työn edelleen</p>	

	Valtuustokauden tavoite	Tulostavoite / tavoite	Mittari / arviointikriteeri	Lähtöarvo (viimeisin käytettävissä oleva tieto)	Seuranta 31.10.	Seuranta 31.12.	Toimenpiteet / vastuhenkilö
						<p>palkitsevana.</p> <p>Työyhteisömittarit ovat edelleen pääsääntöisesti hyvät.</p> <p>Työnantajaa suosittelee 83,7 % eli osuus on laskenut hieman. Kuntasijoitus on laskenut 65/100.</p> <p>Tavoite toteutuu.</p>	
1 6	Otetaan käyttöön kokeilukulttuuri.	Kokeilukulttuuri on osa sukun toimintakulttuuria. Johtamisella rohkaistaan uusiin ja innovatiivisiin toimintatapoihin sekä rajoja ylittävään yhteistoimintaan.	M1: Henkilöstökyselyn tulokset (asteikko 1-4, ka)	L1 (M1): Lukuvuoden 2019-2020 henkilöstökyselyn tulosten perusteella koulun johto - rohkaisee kyseenalaistamaan vanhaa ja kokeilemaan uutta ka 3,25 (hajonta 0,81) - edistää osallistavaa ja vuorovaikutteista	M1: Raportoitu 31.7.2021.	M1: Lukuvuoden 2020-2021 henkilöstökyselyn tulosten perusteella koulun johto - rohkaisee kyseenalaistamaan vanhaa ja kokeilemaan uutta ka 3,16 (hajonta 0,81) - edistää osallistavaa ja	Kaisu Toivonen, Ilpo Salonen, Juha Nurmi, Tapio Erma

	Valtuustokauden tavoite	Tulostavoite / tavoite	Mittari / arviointikriteeri	Lähtöarvo (viimeisin käytettävissä oleva tieto)	Seuranta 31.10.	Seuranta 31.12.	Toimenpiteet / vastuuhenkilö
		Kuvataan ja luodaan uusia tapoja käyttää kaupunkia oppimisympäristönä.		toimintakulttuuria ka 3,40 (hajonta 0,71).		vuorovaikutteista toimintakulttuuria: ka 3,33 (hajonta 0,76) Tavoite ei toteudu.	
17	Espoon viestintä on vuorovaikutteista ja modernia.	Suomenkielisen opetuksen viestintä on vuorovaikutteista ja modernia. Peruskoulut ja lukiot viestivät aktiivisemmin toiminnastaan. Kouluille ja lukioille tarjotaan tilanteeseen sopivia työkaluja viestinnän tueksi. Perusopetukseen ja lukiokoulutukseen laaditaan	M1: Tulosityksikön nettisivujen sisällön läpikäynti uusien espoo.fi-sivuja varten tehty. (kyllä/ei) M2: Peruskoulujen ja lukioiden viestinnän nykytilan kuvaus ja viestintäaktiivisuutta koskeva kysely. M3: Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen viestintäsuunnitelma on laadittu. (kyllä/ei)	L1 (M1): Tulosityksikön nettisivujen sisällöt on käyty läpi ja uusien espoo.fi-sivujen suunnittelu- ja toteutustyö käynnistetty. L2 (M2): Ei ole tehty. Essin uutisten lukijamääriä on seurattu säännöllisesti. L3 (M3): Ei ole laadittu.	M1: Suurin osa lukioiden verkkosivuista on saatu julkaistua uusille sivuille. Perusopetuksen osalta uudet verkkosivut julkaistiin 1.9.2021, ja sisältöjä kehitetään edelleen. M2: Ei ole tehty. Essin uutisten lukijamääriä on seurattu säännöllisesti. M3: Viestinnän luvuvuosikelloa ja viestintäsuunnitelmaa työstetään (toinen aste). Perusopetuksen osalta	M1: Kaikkien lukioiden verkkosivut on julkaistu uusilla espoo.fi-sivuille. M2: Ei ole tehty. Essin uutisten lukijamääriä on seurattu säännöllisesti. M3: Varsinaista viestintäsuunnitelmaa ei ole laadittu valmiiksi. Uudessa työn organisointiohjeessa on kehitetty erityisesti sisäisen viestinnän käytänteitä ja toimialan	Kaisu Toivonen, Ilpo Salonen, Juha Nurmi, Tapio Erma (M1-3)

	Valtuustokauden tavoite	Tulostavoite / tavoite	Mittari / arviointikriteeri	Lähtöarvo (viimeisin käytettävissä oleva tieto)	Seuranta 31.10.	Seuranta 31.12.	Toimenpiteet / vastuuhenkilö
		viestintäsuunnitelma sisäiseen ja ulkoiseen viestintään.			työ kesken: viestinnän käytänteitä on kehitetty työn organisoinnin ohjeessa ja toimialan kriisiviestintäsuunnitelma on työn alla.	kriisiviestintäsuunnitelma on tehty. (Supe) Tavoite ei toteudu	
1 8	Espoon palvelut muotoillaan asiakasta varten. Tavoitteena, että ”kaikki virheet korjataan”.	Palveluita kehitetään saadun palautteen perusteella. Palvelut ovat saatavissa laadukkaasti ja tasapuolisesti. Virheet korjataan ja prosesseja tarkastellaan objektiivisesti uusien virheiden ennaltaehkäisemiseksi.	M1: Asiakaspalautte/-kysely. M2: Keskeiset prosessit on kuvattu (kyllä/ei)	L1(M1): Lukiokoulutuksessa toteutettu PKS-kysely 2020. Kysely toteutetaan vuosittain marraskuussa. L2 (M2): Ei. Keskeisten prosessien kuvaaminen on edistynyt.	M1: Lukiokoulutuksessa PKS-kysely toteutetaan (toistaiseksi) vuosittain marraskuussa. Seuraava kysely 11/2021. M2: Keskeisten prosessien kuvaaminen on edistynyt. Lukiokoulutuksessa on kuvattu: Opiskelijaotto, laajennetun oppivelvollisuuden toteuttaminen (10	M1: PKS-kysely toteutettiin 11/2021. Opiskelijoille ja henkilökunnalle pidettiin tyytyväisyyskysely 10/2021 (tulokset 11/2021). Kyselyyn vastasi 2765 opiskelijaa ja 198 opettajaa. M2: Raportoitu 31.10.2021	Kaisu Toivonen, Ilpo Salonen, Juha Nurmi, Tapio Erma (M1-2)

	Valtuustokauden tavoite	Tulostavoite / tavoite	Mittari / arviointikriteeri	Lähtöarvo (viimeisin käytettävissä oleva tieto)	Seuranta 31.10.	Seuranta 31.12.	Toimenpiteet / vastuuhenkilö
					työryhmää), opintojen ohjaus ja opiskelun tuki, talousarvion valmistelu, oppivelvollisten ohjaus ja seuranta. Myös perusopetuksen osalta keskeisten prosessien kuvaaminen on edistynyt.	Tavoite ei toteudu. Keskeisten prosessien kuvaaminen on edistynyt mutta ei ole täysin valmis.	
1 9	Espoo on digitaalisten palvelujen ja älykkään kaupungin ykköskaupunki – City as a Service.	<p>Digitarina toteutuu kouluilla ja lukioissa, opetuksen palvelut ovat digitaalisia ja älykkäitä.</p> <p>Oppikan, Opekan ja Ropekan kartoitusten perusteella espooalaisten oppilaiden, opettajien ja rehtoreiden digitaaliset taidot ovat</p>	<p>M1: Uudet digitaaliset asiointin muodot.</p> <p>M2: Opetussuunnitelman ja digitarinan mukainen oppimisen digitalisaatio.</p>	<p>L1 (M1): Toteutuu</p> <p>L2 (M2): Espoolaisten opettajien, oppilaiden ja rehtoreiden osaaminen on valtakunnallista keskiarvoa kehittyneempää.</p>	<p>M1-M2: Kasvun ja oppimisen toimialan digitarinaa ei ole laadittu</p> <p>M2: Toteutuu, seuraavat mittaukset ovat syyskaudella 2021, raportointi alkuvuodesta 2022.</p>	<p>M1-M2: Digitaalisen ekosysteemin kuvaus on tehty, korjaus- ja kehitystoimen etenevät vuoden 2022 aikana. Kansalliset Opeka, Ropeka ja Oppika eivät olleet käytössä loppuvuodesta 2021 tietoteknisten ongelmien vuoksi.</p>	Juha Nurmi (M1-2)

	Valtuustokauden tavoite	Tulostavoite / tavoite	Mittari / arviointikriteeri	Lähtöarvo (viimeisin käytettävissä oleva tieto)	Seuranta 31.10.	Seuranta 31.12.	Toimenpiteet / vastuuhenkilö
		kansallista keskiarvoa paremmat.				Tavoite ei toteudu. Edistystä on kuitenkin tapahtunut ja kehitystyö jatkuu vuoden 2022 aikana.	
20	Ihmiset ja yritykset saavat Espoosta hyvää palvelua kotimaisten kielten lisäksi myös englanniksi.	Sukosta saa hyvää palvelua suomeksi ja englanniksi.	M1: Vuoden aikana järjestettyjen asukasfoorumien määrä > 1	L1 (M1): Vuonna 2020 oli yksi asukasfoorumi.	M1: Vuoden aikana järjestettyjen asukasfoorumien määrä on yksi (järjestetty 30.9.). 13.1.2022 on suunnitteilla asukasfoorumi, jonka on tarkoitus olla monikielisempi kuin pelkästään englanninkielinen.	M1: Raportoitu 31.10.2021 Tavoite toteutuu.	Kaisu Toivonen, Ilpo Salonen, Juha Nurmi, Tapio Erma